

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 7C/7/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7519200436
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Kerecmanová
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2020:7519200436.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie sudkyňou JUDr. Evou Kerecmanovou v spore žalobcu U. R., nar. XX.X.XXXX, bytom Ž. XXXX/XX, Košice zastúpeného advokátom Mgr. Pavlom Kissom, so sídlom Štúrova 20, Košice proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, Bratislava, v konaní o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 2 930,- eur a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2 930,- eur od 15.1.2019 do zaplatenia, všetko do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresnom súde Košice - okolie (ďalej aj „súd“) 23.1.2019 domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť mu sumu 10 430,- eur titulom náhrady škody, 5 % úrok z omeškania ročne z tejto sumy od 15.1.2009 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania v rozsahu 100 %. Žalobu skutkovo odôvodnil tým, že voči žalovanej si uplatňuje náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím Okresnej prokuratúry Košice - okolie sp. zn. 2Pv 747/15/8806-29 z 3.12.2015, ktorým bola na neho podaná obžaloba, nakoľko jeho trestné stíhanie skončilo postúpením veci súdom na vybavenie priestupku z dôvodu, že k trestnému činu nedošlo. Uviedol, že zaplatenia sumy 430,- eur sa domáha titulom náhrady trov obhajoby v trestnom konaní a sumy 10 000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej mu trestným stíhaním, vzneseným obvinením a podanou obžalobou, keď trestným stíhaním vedeným na základe nezákonného rozhodnutia bolo hlboko zasiahnuté do jeho ľudskej dôstojnosti, rodinného, súkromného a spoločenského života. Takto vedené trestné stíhanie u neho vyvolala veľké psychické napätie, pocit krivdy, sklamaní, nespravodlivosti a úzkosti, či strachu z budúcnosti. Znížil sa jeho spoločenský status a narušili príbuzenské väzby. Najmä vďaka tomuto trestnému stíhaniu sa jeho manželka dozvedela o jeho dávnych trestných konaniach, o ktorých dovtedy nemala vedomosť, čím došlo k značnému narušeniu ich spolužitia, o čom sa vôbec nemusela dozvedieť, ak by nedošlo k trestnému stíhaniu. Trestné stíhanie tak nielenže znížilo jeho spoločenskú vážnosť, ale predovšetkým v značnej miere narušilo rodinné a citové väzby medzi ním a manželkou. Zásah do jeho osobnostných práv teda nastal v súvislosti s trestným konaním, ktoré bolo voči nemu vedené tým, že prokurátorka na neho podala obžalobu, čím prevzala na seba zodpovednosť za nezákonné rozhodnutie vyšetrovateľa, ktorým mu bolo vznesené obvinenie. Čo sa týka výšky požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy, táto má charakter satisfakčný, a má očistiť poškodenú osobu v očiach iných osôb, mala by byť primeraná zásahu, ako aj okolnostiam.

Je nepochybné, že jeho povest' bola zasiahnutá vo všetkých oblastiach života, cíti veľkú krivdu najmä za narušenie harmonických vzťahov so svojou manželkou, z tohto dôvodu by aj výška nemajetkovej ujmy mala byť primeraná tomu, aby bola nielen zadostučinením pre neho ako žiadateľa samého, ale aby touto výškou v očiach verejnosti a najbližšej rodiny nadobudol späť svoju vážnosť a dôstojnosť. Na preukázanie tvrdených skutočností žalobca navrhol vykonať dokazovanie svojich výsluchom, výsluchom svojej manželky ako svedkyne, a predložil súdu listinné dôkazy - sťažnosť z 28.9.2015, uznesenie Krajskej prokuratúry Košice z 19.10.2015 sp. zn. KPt 815/15/8800-17, obžalobu prokurátora Okresnej prokuratúry Košice - okolie z 3.12.2015 sp. zn. 2Pv 747/15/8806-29, uznesenie Okresného súdu Košice - okolie z 29.1.2016 sp. zn. 3T 169/2015, uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 30.6.2016 sp. zn. 6To/21/2016-316, uznesenie Okresného súdu Košice - okolie z 6.3.2017 sp. zn. 3T 169/2015, uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 22.2.2018 sp. zn. 6To/68/2017 a platobné príkazy SEPA z 20.2.2017, 24.1.2017, 9.12.2016, 12.10.2016, 19.9.2016 a navrhol pripojiť trestný spis Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 3T/169/2015 a priestupkový spis.

2. Žalovaná žiadala žalobu v celom rozsahu zamietnuť ako nedôvodnú, majúc za to, že zo strany orgánov prokuratúry nedošlo k nezákonnému rozhodnutiu a nesprávnemu úradnému postupu, ktorý by mal zakladať nárok na náhradu škody. Uviedla, že žalobca sa domáha náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy z titulu nezákonného rozhodnutia, za ktoré označil obžalobu prokurátora. V žalobe nie sú uvedené žiadne konkrétne okolnosti, pre ktoré žalobca považuje obžalobu a obžalobe predchádzajúce úkony za nezákonné. Z obsahu žaloby vyplýva, že jediným dôvodom, pre ktorý považuje obžalobu za nezákonnú je, že nebol právoplatne odsúdený a trestná vec bola súdom postúpená na priestupok. Skutočnosť, že trestná vec bola postúpená na prejednanie priestupku však neznamená, že uznesenie o vznesení obvinenia alebo obžaloba sú nezákonné. Je v rozpore s dobrými mravmi, aby osoba, ktorá sa preukázateľne dopustila protispoločenského konania, bola akýmkoľvek spôsobom odškodnená. Zároveň je otázná dôvodnosť preplácania trov obhajoby vtedy, keď sa nejedná o prípad nutnej obhajoby. Čo sa týka uplatňovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pokiaľ orgány činné v trestnom konaní konajú v rámci trestného konania zákonne, nemôžu neoprávnené zasiahnuť do osobnosti fyzickej osoby. Žalobca nepreukázal, že by u neho došlo k vzniku nemajetkovej ujmy, a už vôbec nie v požadovanej výške. Vznik a výšku nemajetkovej ujmy nestačí iba tvrdiť, tieto musia byť aj preukázané. K uplatňovanému úroku z omeškania uviedla, že tento žalobcovi nepatrí; povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia. Poukázala na rozhodnutia Ústavného súdu SR II ÚS 163/2013 a NS SR sp. zn. 7Cdo/27/2011 z 20.3.2012, sp. zn. 3Cdo/201/2007 z 30.7.2008 a sp. zn. 7Cdo/100/2017 zo 17.10.2018. Na preukázanie tvrdených skutočností žiadala pripojiť vyšetrovací spis OR PZ, odbor kriminálnej polície v Košiciach - okolie ČVS: ORP-545/1-VYS-KS-2014 a priestupkový spis.

3. Žalobca v replike uviedol, že v súlade s ustálenou súdnou praxou zodpovedá štát aj za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Zákon č. 514/2003 Z. z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu, teda bez ohľadu na zavinenie, ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zavinil, rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. Náhrada škody pritom zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu (§ 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.). Poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - rozhodnutie sp. zn. 4MCdo 15/2009 a rozhodnutia Ústavného súdu SR III ÚS 117/06, I ÚS 320/2016 a I ÚS 395/2016.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, výsluchom svedkyne T. R., oboznámením sa s listinnými dôkazmi, ktoré sú obsahom spisu, oboznámením sa so s vyšetrovacím spisom Okresného riaditeľstva PZ, odbor kriminálnej polície v Košiciach - okolie ČVS: ORP-545/1-VYS-KS-2014, trestným spisom Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 3T/169/2015, priestupkovým spisom Okresného úradu Košice - okolie, Hroncova 13, Košice č. OÚKS OVVS-2019/005114 a zistil tento skutkový stav:

5. Uznesením vyšetrovateľa odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice - okolie z 22.9.2015 sp. zn. ČVS: ORP-545/1-VYS-KS-214 bolo proti žalobcovi vznesené obvinenie za

prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona.

6. Žalobca voči citovanému uzneseniu podal sťažnosť z 28.9.2015, ktorá bola ako nedôvodná zamietnutá uznesením Krajskej prokuratúry Košice z 19.10.2015 sp. zn. 1/1KPt 815/15/8800-17.

7. Okresná prokuratúra Košice - okolie následne podala 7.12.2015 na žalobcu ako obvineného na Okresnom súde Košice - okolie obžalobu z 3.12.2015 sp. zn. 2Pv 747/15/8806-29 preto, že v okrese Košice - okolie v J. L. pri obci M. T. dňa 29.6.2014 v poobedňajších hodinách, počas toho ako stál pri oplotení, svojim susedom JUDr. O. V. a JUDr. T. V. verbálne nadával a s palicou v ruke dlhou dva metre sa zahnal na JUDr. T. V., nar. v roku XXXX so slovami: „vypadni odtiaľ, takú ti prijebem, že odtiaľto budete utekať“, čím u poškodenej, aj vzhľadom na útoky z minulosti, ktoré sa neustále stupňujú a agresivitu, ktorá rastie, vzbudil obavu o svoj život a zdravie, ako aj o život a zdravie svojich blízkych, v dôsledku čoho týmto dňom zo strachu z uskutočnenia jeho vyhrážok, prestali svoju rekreačnú chatu užívať k účelu, na ktorý bola obstaraná, teda inému sa vyhrážal ťažkou ujmom na zdraví a inou ťažkou ujmom takým spôsobom, že to mohlo vzbudiť dôvodnú obavu a čin spáchal závažnejším spôsobom konania so zbraňou, čím spáchal prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. a) Trestného zákona.

8. Okresný súd Košice - okolie uznesením z 29.1.2016 sp. zn. 3T/169/2015 podľa § 241 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku z dôvodov uvedených v § 214 ods. 1 Trestného poriadku postúpil Obvodnému úradu Košice - okolie odboru všeobecnej vnútornej správy trestnú vec obvineného žalobcu obžalobou prokuratorky Okresnej prokuratúry Košice - okolie sp. zn. 2Pv 747/15/8806 z 3.12.2015 kvalifikovanú ako prečin nebezpečného vyhrážania, nakoľko uvedený skutok je potrebné prejednať ako priestupok majúca za to, že vyhrážka obžalovaného svojou povahou a závažnosťou nenapĺňa objektívnu stránku prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona, nakoľko vyhrážanie sa obžalovaným neobsahuje ani vyhrážku smrťou ani ťažkou ujmom na zdraví príp. inou ťažkou ujmom. Poškodená vzhľadom na hlboko narušené susedské vzťahy s obžalovaným síce mohla pociťovať z tejto vyhrážky obavu aj vzhľadom na skutočnosť, že obžalovaný mal v rukách palicu príp. drevené hrable ako on sám tvrdí, avšak objektívny znak skutkovej podstaty prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona konaním obžalovaného naplnený nebol, a preto konanie obžalovaného kvalifikované obžalobou ako prečin nebezpečného vyhrážania je potrebné prejednať ako priestupok.

9. Krajský súd v Košiciach uznesením z 30.6.2016 sp. zn. 6To/21/2016-316 rozhodol o sťažnosti obvineného žalobcu a okresného prokurátora proti vyššie citovanému uzneseniu tak, že toto zrušil a okresnému súdu uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že záver okresného súdu je predčasný, argumentačný, celkom nepodložený. Uviedol, že trestné stíhanie po preskúmaní obžaloby sa nemôže zastaviť resp. vec postúpiť, ak vec nie je náležite objasnená a je možné zistiť ešte ďalšie okolnosti, ktoré môžu podozrenie voči obvinenému zosilniť alebo zoslabiť. Uložil okresnému súdu nariadiť vo veci hlavné pojednávanie a v rámci kontradiktórneho procesu vykonať dokazovanie a následne vyhodnotiť vykonané dôkazy.

10. Okresný súd Košice - okolie uznesením z 6.3.2017 sp. zn. 3T 169/2015 rozhodol tak, že postúpil trestnú vec žalobcu Obvodnému úradu Košice - okolie, odboru všeobecnej vnútornej správy, nakoľko skutok je potrebné prejednať ako priestupok. Na hlavnom pojednávaní vykonal dokazovanie výsluchom obžalovaného, poškodenej JUDr. T. V., svedkov JUDr. O. V., Ing. Q. Y., Ing. B. K., Ing. M. K. a T. R., prečítaním listinných dôkazov a dospel k záveru, že vyhrážka obžalovaného na adresu poškodenej svojou povahou a závažnosťou nenapĺňa objektívnu stránku prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona, nakoľko neobsahuje ani vyhrážku smrťou ani ťažkou ujmom na zdraví, ani inou ťažkou ujmom. V súvislosti s obavami o život a zdravie, ktoré mala poškodená podľa jej tvrdenia pociťovať, súd poukázal na z dokazovania vyplývajúce skutočnosti, ktoré uvedené spochybňujú, a to na následne správanie sa poškodenej, ktorá po tejto vyhrážke obžalovaného kamerou natáčala a pohybovala sa pri hranici ich pozemkov, pričom obžalovaný mal ešte raz urobiť s hrablami pohyb smerom k nej, ako aj na skutočnosť, že poškodená a jej manžel po príchode policajnej hliadky, ktorú privolal obžalovaný, správanie sa obžalovaného, z ktorého mala mať obavu o život a zdravie, polícii v ten deň neoznámila a predmetnú skutočnosť oznámila až v trestnom oznámení, ktoré podal JUDr. O. V. až po dvoch mesiacoch od skutku. Z vykonaného dokazovania taktiež vyplynulo, že JUDr. B. V. a JUDr. T. V. na chatu a pozemok, kde došlo k predmetnému skutku, chodili veľmi sporadicky aj pred

29.6.2014, a to z dôvodu narušených susedských vzťahov s obžalovaným a jeho manželkou, preto nemožno jednoznačne dospieť k záveru, že v súvislosti so skutkom z 29.6.2014 manželka V. svoju chatu a pozemok z obavy o svoj život a zdravie neužívajú na účel, ktorému má slúžiť. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 22.2.2018.

11. Krajský súd v Košiciach uznesením z 22.2.2018 sp. zn. 6To/68/2017 zamietol sťažnosť prokurátora okresnej prokuratúry proti vyššie citovanému uzneseniu Okresného súdu Košice - okolie zo 6.3.2017 sp. zn. 3T/169/2015 o postúpení veci na prejednanie priestupku.

12. Z trestného spisu Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 3T/169/2015, ktorého súčasťou je aj vyšetrovací spis ČVS: ORP-545/1-VYS-KS-214 bolo zistené, že žalobca bol v predmetnom trestnom konaní, na základe udelenej plnej moci z 19.9.2016, zastúpený obhajcom advokátom Mgr. Tomášom Čerepánom, ktorého obhajoba spočívala vo vykonaní nasledovných úkonov právnej služby: príprava a prevzatie právneho zastúpenia 19.9.2016, nahliadnutie do súdneho spisu 5.10.2016, obhajoba na hlavnom pojednávaní 13.10.2016 (8:30 - 11:00), 12.12.2016 (8:30 - 10:45), 30.1.2017 (8:30 - 10:30) a 6.3.2017 (10:00 - 11:25).

13. Z platobných príkazov predložených žalobcom súd zistil, že advokátovi Mgr. Tomášovi Čerepánovi uhradil titulom trov obhajoby v trestnom konaní 19.9.2016 sumu 125,- eur, 12.10.2016 sumu 125,- eur, 9.12.2016 sumu 60,- eur, 24.1.2017 sumu 60,- eur a 20.2.2017 sumu 60,- eur teda spolu 430,- eur.

14. Z výpovede žalobcu súd zistil, že celé trestné stíhanie osobne zle prežíval. Prokurátorka ho obvinila z nebezpečného vyhrážania a podala na neho obžalobu. Vedel, že táto prokurátorka a ďalšie prokurátorky sú priateľkami manželov V. a bol si istý, že bude súdený a odsúdený, samozrejme neprávom, keďže s nespravodlivosťou sa potýka od roku 2011. Psychicky išiel vzhľadom k uvedenému dolu. Napriek tomu, že bol nevinný, čakal odsúdenie, pričom mu hrozila trestná sadzba od dvoch do päť rokov. Ďalší problém vyvstal z toho, že p. V. povedala jeho manželke, že sedel za znásilnenie. Manželka od neho vedela, že bol v base tri roky, ale povedal jej, že to bolo za bitku. Po tom, čo to manželka zistila, chcela sa s ním rozvieť. Zistila však, že to nemá cenu, takže rozvieť sa nerozvieďli, ale ich spolužitie to narušilo. Kým neprišlo trestné stíhanie za tento trestný čin, teda kým sa manželka nedozvedela o znásilnení, normálne spolu žili, boli medzi nimi len bežné hádky, chodili spoločne na chatu. Po tom, čo uvedené zistila, odcudzili sa navzájom. Aj keď idú na chatu, každý si robí svoje, často mu odvrkuje, povie, že s násilníkom sa nebude rozprávať. Nemajú už ani spoločné financie. Čo sa týka spoločenského života, všetci záhradkári sa ho stránia, pretože V. povedala, že ju ohrozoval na živote, záhradkári boli vypovedať aj ako svedkovia na súde. So susedom zo záhradky p. O. si však veci vyjasnili a ich vzťahy sú dobré. Priestupkové konanie, ktoré bolo voči nemu za predmetný skutok následne vedené, bolo zastavené s tým, že ide o tvrdenie proti tvrdeniu.

15. Z výpovede svedkyne T. R., manželky žalobcu, bolo zistené, že jej manžel bol „celý hotový“ z toho, že je stíhaný za prečin nebezpečného vyhrážania, pretože bol nevinný. Napriek tomu, že išlo o klamstvá, bolo voči nemu vedené trestné konanie. Ona bola prítomná na záhradke, keď došlo k incidentu medzi manželom a p. V., videla čo sa stalo, a to čo tvrdila p. V. bolo klamstvo. Bolo to vykonštruované. Manžel trestné stíhanie znášal ťažko, bol uzavretý sám do seba, veril však, že sa mu podarí dokázať nevinu. Odkedy bol manžel trestne stíhaný, susedia - záhradkári k nim nechodia, nestýkajú sa, pričom predtým sa stýkali. O tom, že manžel sa dopustil v minulosti trestného činu znásilnenia, nevedela, manžel jej o tom nepovedal. Dozvedela sa o tom od p. V.. Odvtedy trpí traumou, nespí po nociach, ide sa objednať k neurológovi. Pani V. jej stále vykrikuje, či sa nehanbí žiť s manželom, ktorý znásilnil.

16. Z priestupkového spisu Okresného úradu Košice - okolie, odboru všeobecnej vnútornej správy, Hroncova 13, Košice sp. zn. OUKS OVVS-2019/005114 bolo zistené, že konanie o priestupkoch proti občianskemu spolunažívaniu, ktorých sa mal dopustiť žalobca hore uvedeným skutkom z 29.6.2014, bolo zastavené rozhodnutím z 16.5.2019 právoplatným 12.6.2019 z dôvodu, že spáchanie skutkov, o ktorých sa konalo, neboli obvinenému z priestupku preukázané, správny orgán sa po vykonaní dokazovania dostal do dôkaznej núdze, keďže mal proti sebe protichodné výpovede, na jednej strane oznamovateľa svedka JUDr. O. V. a svedkyňu JUDr. T. V. a na druhej strane svedkov T. R. a samotného obvineného. Vykonaným dokazovaním sa nepodarilo odstrániť rozpory z ich výpovedí a vzhľadom na uvedené správny orgán rozhodol tak, že konanie o priestupku zastavil.

17. Žalobca požiadal Generálnu prokuratúru SR o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a vyplatenie sumy 10 430,- eur listom z 2.10.2018.

18. Generálna prokuratúra SR oznámila žalobcovi listom z 2.1.2019, že neboli zistené zákonné podmienky pre uspokojenie jeho nároku uplatneného v žiadosti o predbežné prerokovanie nárokov na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z., a preto jeho žiadosť ako nedôvodnú odmieta.

19. Podľa § 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení rozhodnom pre právne posúdenie vecí účinnom od 1.1.2013 do 28.2.2019 (ďalej aj „zákon č. 514/2003 Z.z.“ alebo „citovaný zákon“), tento zákon upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci.

20. Podľa § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

21. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. zodpovednosti podľa ods. 1 sa nemožno zbaviť.

22. Podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z.z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

23. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

24. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

25. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. právo podľa ods. 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

26. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

27. Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť, do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde, môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

28. Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

29. Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením, vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo

nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

30. Podľa § 17 ods. 3 citovaného zákona, výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ods. 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

31. Podľa § 17 ods. 4 citovaného zákona výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa ods. 2 nemôže byť vyššia, ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilným trestným činom podľa osobitného predpisu.

32. Podľa § 18 ods. 1 citovaného zákona náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie, a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

33. Podľa § 18 ods. 3 citovaného zákona súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určuje ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

34. Žalobca sa podanou žalobou domáha náhrady škody, ktorá mu bola spôsobená nezákonným rozhodnutím - obžalobou prokurátora a následne vedeným trestným stíhaním, ktoré skončilo rozhodnutím súdu o postúpení veci Obvodnému úradu Košice - okolie, odboru všeobecnej vnútornej správy z dôvodu, že nejde o prečin, ale o skutok, ktorý je potrebné prejednať ako priestupok, teda ktoré skončilo inak než právoplatným odsúdením. O predbežné prerokovanie žalobou uplatneného nároku požiadal Generálnu prokuratúru SR, ktorá jeho žiadosť odmietla.

35. Vykonaným dokazovaním mal súd hore uvedenými rozhodnutiami orgánov činných v trestnom konaní preukázať, že žalobcovi bolo uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ, odboru kriminálnej polície Košice - okolie z 19.10.2015 ČVS: ORP-545/1-VZS-KS-2014 vznesené obvinenie za prečin nebezpečného vyhrážania za hore uvedený skutok z 29.6.2014, voči ktorému podal žalobca sťažnosť z 28.9.2015, ktorá bola ako nedôvodná zamietnutá uznesením Krajskej prokuratúry Košice z 19.10.2015 sp. zn. 1/1KPt 815/15/8800-17. Následne bola prokuratorkou Okresnej prokuratúry Košice - okolie podaná 7.12.2015 na Okresnom súde Košice - okolie na žalobcu obžaloba z 3.12.2015 sp. zn. 2Pv 747/15/8806-29. Okresným súdom Košice - okolie bola trestná vec vedená pod sp. zn. 3T/169/2015. Okresný súd Košice - okolie obratom uznesením z 29.1.2016 sp. zn. 3T/169/2015 postúpil trestnú vec obvineného žalobcu Obvodnému úradu Košice - okolie, odboru všeobecnej vnútornej správy na prejednanie skutku ako priestupku, avšak na sťažnosť okresného prokurátora Krajský súd Košice uznesením z 30.6.2016 sp. zn. 6 To/21/2016-316 sťažnosťou napadnuté uznesenie zrušil a okresnému súdu uložil vo veci znovu konať a rozhodnúť. Okresný súd Košice - okolie v poradí druhým rozhodnutím vo veci, a to uznesením z 6.3.2017 sp. zn. 3T/169/2015, po vykonanom dokazovaní opätovne postúpil trestnú vec žalobcu ako obžalovaného z dôvodov podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku Obvodnému úradu Košice - okolie, odboru všeobecnej vnútornej správy na prejednanie skutku ako priestupku. Sťažnosť prokurátora okresnej prokuratúry voči citovanému uzneseniu Krajský súd v Košiciach zamietol uznesením z 22.2.2018 sp. zn. 6To/68/2017. Vec bola následne vedená Okresným úradom Košice - okolie, odborom všeobecnej vnútornej správy pod sp. zn. OÚ-KS-OVVS-2019/005114, ktorý uznesením z 16.5.2019 konanie o priestupku zastavil.

36. Podľa ustálenej judikatúry z hľadiska uplatnenia práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa § 6 ods. 1 prvá veta zákona č. 514/2003 Z. z. má rozhodnutie súdu o postúpení veci podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku inému orgánu, ktorý prejednáva priestupky, rovnaké dôsledky, ako zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia pre nezákonnosť príslušným orgánom (rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 54/2011, 4Cdo 183/2009). Zákon č. 514/2003 Z.z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu, bez ohľadu na zavinenie, ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa

teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia a vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

37. Vzhľadom k uvedenému je treba považovať uznesenie o vznesení obvinenia a podanie obžaloby na žalobcu za nezákonné rozhodnutia, bez ohľadu na to, ako sa vec javila vyšetrovateľovi a prokurátorovi, keďže sa preukázalo, pričom súd uvedené konštatoval bezprostredne po podaní obžaloby už vo svojom prvom rozhodnutí, že skutok žalobcu nie je prečinom a vec postúpil na prejednanie skutku ako priestupku. Preto je štát povinný reparaovať žalobcovi následky spôsobené nezákonným rozhodnutím - obžalobou prokurátora a nahradiť mu vzniknutú škodu.

38. Žalobca preukázal, že v trestnom konaní, ktoré bolo vyvolané podanou obžalobou, bol zastúpený advokátom, preukázal, že išlo o účelne vynaložené trovy obhajoby, ako aj skutočnosť, že trovy vo výške 430,- eur uhradil obhajcovi Mgr. Tomášovi Čerepánovi v splátkach v období od 19.9.2016 do 20.2.2017, tak ako je uvedené zhora, preto súd podľa vyššie cit. ust. § 18 ods. 1, 3 zákona č. 514/2003 Z.z. priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu škody vo výške uplatnených trov právneho zastúpenia v trestnom konaní za 6 zhora uvedených úkonov právnej služby v sume 430,- eur (6 x 63,58 eura + 4 x 8,58 eur režijný paušál v roku 2016 + 2 x 8,84 eura režijný paušál v roku 2017 podľa § 12 ods. 3 písm. a) a § 17 ods. 1 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z.), tak ako je uvedené vo výroku I. rozsudku. Skutočnosť, že nešlo o prípad nutnej obhajoby je irelevantná, nakoľko každý má právo zvoliť si zástupcu na zastupovanie v konaní, a z priebehu a výsledku trestného konania je zrejmé, že nešlo o neúčelne vynaložené trovy.

39. Čo sa týka žalobcom uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch 10 000,- eur, na ktorú je potrebné hľadieť ako na súčasť širšie chápaného pojmu škoda, súd dospel k záveru, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, vzhľadom na intenzitu, trvanie a rozsah nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi, a preto podľa vyššie cit. ust. § 17 ods. 2 až 4 zákona č. 514/2003 Z.z. priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 2 500,- eur. Pri svojom rozhodnutí zohľadnil dĺžku trestného konania, skutočnosť, že žalobca v období od podania obžaloby na súd 7.12.2015 do 22.2.2018, kedy súd vo veci právoplatne rozhodol, bol povinný podrobovať sa úkonom trestného konania, predkladať argumenty na svoju obhajobu, po celú dobu žil s vedomím trestného stíhania, čo s hrozou trestu spôsobovalo u neho psychickú záťaž, pocit krivdy, sklamania, nespravodlivosti a úzkosti, čo mal súd preukázané výpoveďami žalobcu a svedkyne T. R., manželky žalobcu. Okrem tejto osobnostnej sféry bol žalobca poškodený aj vo sfére spoločenskej, keď sa znížil jeho kredit v okruhu jeho susedov záhradkárov, čoho negatívne následky pretrvávajú doposiaľ, keď okrem p. K. sa títo s ním prestali stýkať, čo mal súd preukázané výpoveďami žalobcu a svedkyne T. R.. Vzhľadom k uvedenému súd považoval priznanú náhradu nemajetkovej ujmy za primeranú a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, keďže žalobca sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy aj za nepriaznivé následky vzniknuté v jeho rodine, a to narušenie jeho vzťahu s manželkou, ktorý malo trestné konanie výrazne negatívne ovplyvniť, čo však vykonaným dokazovaním preukázané nebolo, nakoľko manželka žalobcu bola pri skutku, za ktorý bol žalobca trestne stíhaný, osobne prítomná, videla čo sa stalo a vo svojej svedeckej výpovedi uviedla, že manžel bol nevinný a celé to bolo vykonštruované. Pokiaľ sa manželka žalobcu v čase tohto trestného konania dozvedela o tom, že žalobca bol ešte pred uzavretím ich manželstva právoplatne odsúdený za znásilnenie, o čom dovtedy nemala vedomosť, z jej svedeckej výpovede bolo zistené, že túto informáciu dostala od p. V. (teda nie od orgánov činných v trestnom konaní ani z listín súvisiacich s trestným konaním) a manžel sa jej k tomu dovtedy nepriznal. Ak sa teda v dôsledku uvedeného zhoršili vzťahy medzi žalobcom a jeho manželkou, nestalo sa tak v príčinnej súvislosti s trestným stíhaním žalobcu za prečin nebezpečného vyhrážania a uvedené nemôže byť odškodňované v rámci náhrady nemajetkovej ujmy.

40. Podľa § 517 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

41. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis (§ 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.).

42. Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v platnom znení, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

43. Štát je povinný nahradiť škodu najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa, kedy poškodený nárok riadne uplatnil podľa § 16 zákona č. 514/2003 Z.z. Márnym uplynutím tejto lehoty sa štát ako dlžník zo zodpovednostného právneho vzťahu (489 Občianskeho zákonníka) dostáva do omeškania, a tak najneskôr odo dňa nasledujúceho po uplynutí šesťmesačnej lehoty ho postihuje povinnosť zaplatiť poškodenému veriteľovi tiež úroky z omeškania. Ak štát oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, lehota omeškania mu podľa vyššie citovaného ust. § 16 ods. 4 posledná veta zákona č. 514/2003 Z.z. začína plynúť dňom tohto oznámenia. Žalobca požiadal Generálnu prokuratúru SR, konajúcu v mene štátu, o predbežné prerokovanie nároku listom z 2.10.2018. Generálna prokuratúra SR oznámila žalobcovi listom z 2.1.2019, že ním uplatnený nárok nebude ani čiastočne uspokojený. Zo skutkového tvrdenia žalobcu v podanej žalobe, ktoré žalovaná nepoprela, bolo zistené, že oznámenie GP SR bolo žalovanému prostredníctvom jeho zástupcu doručené 15.1.2019. Týmto dňom sa žalovaná dostala do omeškania s plnením, preto ju súd podľa vyššie citovaných zákonných ustanovení zaviazal zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z priznanej náhrady škody 2 930,- eur od 15.1.2019 do zaplatenia, tak ako je uvedené vo výroku I. rozsudku. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu teda k 15.1.2019 bola 0,00 % a úrok z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyšší. Súd priznal žalobcovi úrok z omeškania aj z priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, nakoľko základ predmetného nároku bol daný, žalovaná v rámci predbežného prerokovania nároku odmietla žalobcovi poskytnúť plnenie a argumentovať tým, že výška náhrady nemajetkovej ujmy závisí od úvahy súdu a do omeškania so zaplatením náhrady nemajetkovej ujmy sa preto nedostala, by žalovaná mohla len v tom prípade, ak by plnenie titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcovi poskytla, avšak v sume nižšej ako súd. V takom prípade, by súd žalovanú k zaplateniu úroku z omeškania z takto vzniknutého rozdielu nezaviazal.

44. Podľa § 232 ods. 3 druhá veta CSP súd na žiadosť žalovanej, odôvodnenú administratívnym postupom pri plnení, určil žalovanej na splnenie v rozsudku uloženej povinnosti lehotu 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

45. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

46. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

47. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanej náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci vo výške 10 430,- eur; sumy 430,- eur titulom náhrady trov, ktoré vynaložil v trestnom konaní, a sumy 10 000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri rozhodovaní o trovách konania súd vychádzal zo skutočnosti, že nemajetková ujma sa z hľadiska rozhodovania o trovách konania vyznačuje určitými špecifikami. Pokiaľ majetkovú škodu možno vyčíslieť a objektivizovať, v prípade nemajetkovej ujmy náhrada slúži na primerané odškodnenie zásahu do objektívne nemerateľných hodnôt, a preto určenie jej výšky spočíva do určitej miery na úvahe súdu. Pokiaľ výška plnenia závisí aj na úvahe súdu, nevedia strany výsledok sporu ovplyvniť, a tak prípadné nevyhovenie žalobe v celom jej rozsahu nemožno považovať za čiastočný neúspech. Nepriznanie náhrady nemajetkovej ujmy v celej uplatnenej výške preto nepredstavuje čiastočný procesný neúspech žalobcu, a je dôvodné v rozhodnutí o trovách konania aplikovať ust. § 255 ods. 1 CSP s tým, že pri vyčíslení výšky náhrady sa za hodnotu sporu považuje výška priznaného plnenia. Skutočnosť, že súd nepriznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 7 500,- eur teda nemožno považovať za procesný neúspech žalobcu, a preto súd priznal žalobcovi podľa vyššie citovaného ust. § 255 ods. 1 CSP voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy 2 930,- eur, tak ako je uvedené vo výroku III. rozsudku.

48. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresnom súde Košice - okolie, písomne, v troch vyhotoveniach (§ 355 ods. 1, § 359, § 362 ods. 1 CSP).

Lehota na podanie odvolania neplynie od 19.1.2021 do 28.2.2021 (§ 9 ods. 1 v spojení s § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení zmien a doplnkov).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania, t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpisu a spisovej značky konania (§ 127 ods. 1, 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /odvolacie dôvody/ a čoho sa odvolateľ domáha /odvolací návrh/ (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodol vylúčený sudca alebo neprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).
- Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť a odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364, 365 ods. 3 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov.